

Bułzowa Bułza, Drewienkowa Drewienko, Drewnowa Drewno, Dziedzio-owa Dziedzio, Masłowa Masło, Sztorcistowa Sztorcista

Na druhom mieste, pokiaľ ide o frekvenciu, sú ženské antroponymá s príponou *-ka* Týmto sufixom sa tvorili maritonymiká od mužských priezvisk zakončených na spoluhlásky, napr *Bakatarka Bakatarz, Chrzanka Chrzan, Furmanka Furman, Kowalka Kowal, Lizaczka Lizak, Mordalka Mordal, Wiercioszka Wiercioch, Włodarka Włodarz, Zagrodniczka Zagrodnik* atď, spolu 80 priezvisk V troch prípadoch sufix *-ka* nebol pripojený k celému slovtvornému základu, ale nahrádzal príponu *-ek*, ktorá k tomu základu patrila — *Biadaszka · Biadaszek, Krzysztofka Krzysztofek, Ryczywołka Ryczywołek*

Veľmi početné boli aj maritonymiká so sufixom *-ina* 78 ženských osobných mien s týmto formantom pochádzalo (okrem dvoch výnimiek — *Cudczyzna Cudek, Skowronczyzna Skowronek*) od mužských priezvisk zakončených na samohlásku *-a*, napr *Brewczyzna Brewka, Dudzina Duda, Garzyna Gara, Kalecina Kaleta, Kolasina Kolasa, Mikucina · Mikuta, Szabwina Szabwia, Wronina Wrona*

Dve ženské priezviská boli utvorené pomocou zriedkavých sufixov *-ica* (*Dziadoszyca*) a *-na* (*Gluchna*)

Medzi patronymikami najpočetnejšie boli deriváty s príponou *-ówna* (119) Pochádzali predovšetkým od mužských krstných mien, zakončených na spoluhlásky, napr *Adamówna Adam, Danielówna Daniel, Janówna Jan, Marcinówna Marcin, Markówna Marek, Urbanówna Urban* alebo priezvisk, napr *Bobkówna Bobek, Chudzikówna Chudzik, Grabcówna Grabiec, Hajdukówna Hajduk, Klękówna Klęk, Lizakówna Lizak, Nawrotówna Nawrot, Piecówna Piec, Wieczorkówna Wieczorek, Wróblówna Wróbel* Slovtvorné základy zakončené na samohlásky boli výnimočne *Dziedziónna Dziedzio, Katuzkówna Katuzka, Kolankówna Kolanko, Najdówna Najdo a Wesolówna · Wesoly*.

Druhým patronymickým sufixom *-anka* bolo utvorených 84 ženských osobných mien Základne mužské tvary boli zakončené na samohlásku *-a*, napr *Calczanka · Całka, Domagalanka Domagała, Katurzanka Katura, Kufianka Kufa, Pakulanka Pakula, Poradzianka Porada, Sowianka Sowa* Dve patronymiká pochádzali od adjektívnych mužských priezvisk na *-y*. *Świezanka Świezy, Weselanka Wesoly* V štyroch prípadoch mali slovtvorné základy na konci spoluhlásky *Barszczanka Barszcz, Gębiczanka Gębic, Skąpczanka Skąpiec a Wypyszczanka Wypyszczak* (tu sa aj skracoval základný tvar o sufix *-ak*) Do tejto skupiny patria aj deriváty utvorené od mužských priezvisk s príponou *-ski* *Chlebowszczanka Chlebowski, Cichańszczanka Cichański, Jaswińszczanka Jasinski, Kaliszczanka Kaliski, Liberszczanka Liberski, Ostojszczanka Ostojski* atď Jedno priezvisko

bolo derivované od skráteného slovtvorného základu — *Poddębianska Poddębski*, vyskytuje sa však aj podoba *Poddębszczanka*

Ženské antroponymá derivované od osobných mien manželov a otcov sú charakteristické pravidelnosťou slovtvornej stavby Mužské osobné mená zakončené na spoluhlásky motivovali hlavne maritonymiká s príponami *-owa* a *-ka*, ako aj patronymiká so sufixom *-ówna* Mužské základné tvary zakončené na samohlásky tvorili skoro bezvýnimočne priezviská manželiek pomocou prípony *-ina* a dcér pomocou prípony *-anka* Takáto distribúcia horeuvedených sufixov zodpovedá modelu ich prvotnej pravidelnej spájateľnosti, ktorý vypracoval A Zaręba (1966, s 239)

V našom materiáli boli najfrekvencovanejšie deriváty s príponami *-owa* (172) a *-ówna* (119) Môžeme to vysvetliť veľkým množstvom mužských antroponym zakončených na spoluhlásky, ktoré boli typickými slovtvornými základmi pre ženské osobné mená tohto druhu Ťažko však jednoznačne posúdiť, prečo mali takú malú frekvenciu deriváty so sufixom *-ka*, ktoré tiež boli motivované mužskými antroponymami zakončenými na spoluhlásky Prekážkou mohlo byť to, že osobné mena typu *Kowalka, Kuśmierka, Olejniczka* mali takú istú podobu ako apelatíva, čím sa zastieral ich maritonymický charakter Použitie prípony *-owa* (ako aj *-ówna*) bolo tiež pohodlnejšie preto, že slovtvorný základ ostával nezmenený Týmto sa zachovávala motivačná väzba medzi derivátom a jeho slovtvorným základom

Všetky horeuvedené prípony sa dodnes vyskytujú v poľských nárečiach Najfrekvencovanejšie z nich — maritonymické sufixy *-owa*, *-ina* a patronymické *-ówna* a *-anka* — pozná aj spisovná poľština Je to však ustupujúca slovtvorná kategória, možno okrem pomerne častých tvarov s príponou *-owa* Suffixom *-ica* sa tvoria ženské priezviská v zapadnej časti tešínskeho Šlezska a v niektorých mazovských a malopolských nárečiach Prípona *-na* si zachovala maritonymickú funkciu iba v jednej dedine pri Ostrołęke v Mazovsku (A Zaręba, 1966, s 336)

Záver

1 Skúmaný antroponymický materiál obsahuje bohatší repertoár mužských krstných mien ako ženských Muži boli častejšie ako ženy krstení dvojitými menami

2 Ženské priezviská mali vždy formálne exponenty ženského rodu Mohli byť motivované apelatívnymi substantívami ženského rodu, mohli mať podobu adjektív ženského rodu, prípadne boli derivované od mužských osobných mien pomocou istých prípon Prípony *-owa*, *-ina*, *-ka*, *-ica*, *-na* tvorili maritonymiká, a *-ówna*, *-anka* — patronymiká ženského rodu